

บทที่ 2

การกำหนดปัญหาการวิจัย

การกำหนดปัญหาการวิจัยเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการทำวิจัย นับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และเป็นปัญหาของนักวิจัยมือใหม่เป็นอย่างมากที่ไม่รู้ว่าจะกำหนดปัญหาการวิจัยอย่างไรจึงจะดี ถ้าได้ปัญหาการวิจัยแล้วขั้นตอนต่อๆ มาของการทำวิจัยก็จะไม่ยาก ปัญหาการวิจัยมี 2 ระดับคือ ปัญหาทั่วไป และปัญหาเฉพาะ

โครงร่างเนื้อหา

- 2.1 แหล่งที่มาของปัญหาการวิจัย
- 2.2 การกำหนดปัญหาและการประเมินปัญหาการวิจัย

สาระสำคัญ

1. ปัญหาการวิจัยได้มาจากแหล่งต่าง ๆ กัน บางปัญหาอาจจะได้มาจากทฤษฎี ประสบการณ์ส่วนตัว บทความ ผู้เชี่ยวชาญ และข้อเสนอแนะในรายงานการวิจัย
2. การกำหนดปัญหาการวิจัยจะเขียนเป็นประโยคบอกเล่าซึ่งมี 2 ระดับคือปัญหาทั่วไปจะเขียนเป็นชื่อเรื่องหรือหัวข้อวิจัย และปัญหาเฉพาะจะเขียนเป็นวัตถุประสงค์ของการวิจัยภายใต้ปัญหาทั่วไปที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น
3. การประเมินปัญหาการวิจัย เป็นการตัดสินใจว่าจะทำหรือไม่ทำการวิจัยเรื่องนี้ ถ้าพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคมากซึ่งอาจจะทำให้การวิจัยไม่สำเร็จ หรืองานวิจัยขาดคุณภาพก็จะตัดสินใจยกเลิก

จุดประสงค์การเรียนรู้ เมื่อศึกษาบทนี้จบแล้วนักศึกษาจะสามารถ

1. บอกแหล่งที่มาของปัญหาการวิจัยได้
2. กำหนดปัญหาการวิจัยทั้งในระดับทั่วไปและระดับเฉพาะเจาะจงได้
3. บอกเกณฑ์การประเมินปัญหาการวิจัยได้
4. เขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัยได้

การกำหนดปัญหาการวิจัย เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการวิจัยที่นับว่ามีความสำคัญมากที่สุด การทำวิจัยจะยากหรือง่ายก็อยู่ที่ปัญหา ถ้าปัญหายากการดำเนินการหาคำตอบก็จะยากไปด้วย ปัญหาง่ายการดำเนินการหาคำตอบก็จะง่ายตามวิธีการให้ได้มาซึ่งปัญหาการวิจัยนั้นผู้วิจัยแต่ละท่านได้มาจากแหล่งของปัญหาต่างๆไม่เหมือน แต่ประมวลแล้วจะมาจากแหล่งต่างๆสรุปได้ดังนี้

1. จากทฤษฎีต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยสนใจ เมื่อนักวิจัยได้ศึกษาทฤษฎีบางทฤษฎีแล้วเกิดมีข้อสงสัยว่า ถ้าใส่ตัวแปรบางสิ่งบางอย่างเพิ่มเติมลงไปในตัวทฤษฎีแล้ว น่าจะทำให้ทฤษฎีสามารถนำไปอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น หรือผู้วิจัยบางท่านมีข้อสงสัยว่าทฤษฎีที่กำลังศึกษาอยู่นี้สามารถที่จะนำไปใช้ได้จริงหรือไม่ ในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไป เช่น บางทฤษฎีสามารถใช้อธิบายกับคนในประเทศของเขาได้ แต่ถ้านำมาใช้อธิบายกับคนในประเทศของเราจะได้หรือไม่ หรือทฤษฎีนี้ใช้ได้กับเด็กในเมือง ถ้าใช้กับเด็กชนบทจะใช้ได้ผลหรือไม่ เป็นต้น

2. จากประสบการณ์ของผู้วิจัยเอง ซึ่งเป็นประสบการณ์โดยตรงจากการปฏิบัติงาน จากการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม หรือจากการสังเกตสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวเอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้วิจัยเองเกิดข้อสงสัยอยากรู้คำตอบ เช่น สงสัยว่าเดี๋ยวนี้ทำไมคนเราจึงกระทำผิดกฎหมายบ้านเมืองกันมาก บางคนมีฐานะสูงทางสังคม บ้างก็เป็นถึงผู้หลักผู้ใหญ่ในบ้านเมืองที่ผู้คนเคารพยกย่องกันมาก แต่พอถูกจับได้ก็จะปฏิเสธก่อนว่าไม่ได้ทำผิดอะไร มีคนอื่นหรือฝ่ายตรงข้ามใส่ร้าย แต่ต่อมามีพยาน หลักฐาน ยืนยันแน่นหนาดี้นไม่หลุดจึงจะยอมรับผิด ลักษณะอย่างนี้เป็นเพราะสาเหตุใด

3. จากงานเขียนทางวิชาการของคนอื่น ๆ ผู้วิจัยจะต้องอ่านข้อเขียนทางวิชาการมากมาย จากวารสารหรือบทความต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ การอ่านครั้งแรกผู้วิจัยอาจจะยังไม่ได้กรอบความคิดว่าสนใจจะทำวิจัยเรื่องอะไร ต่อมาเมื่ออ่านมากขึ้นจะทำให้ผู้วิจัยสามารถรู้ด้วยตนเองว่าเรื่องอะไรน่าสนใจ ตอนแรกๆ ก็จะเป็นแบบสนใจเรื่องกว้างๆ ก่อนและจะแคบเข้าตามลำดับและการศึกษาเอกสารหรือบทความก็จะเจาะจงเฉพาะเรื่องมากขึ้น เช่นตอนแรกอ่านเอกสารหรือบทความเกี่ยวกับทางการศึกษา

พออ่านมากขึ้นเกิดความสนใจเกี่ยวกับหลักสูตร ต่อมาจึงหาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรอ่านเพิ่มมากขึ้นมีทั้งทฤษฎีหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร การใช้หลักสูตร การวัดผลและประเมินผลตามหลักสูตร ต่อมาเกิดความสนใจเฉพาะเจาะจงขึ้น เช่น สนใจเรื่องการวัดผลและประเมินผลโดยเฉพาะการวัดผลและประเมินผลทางด้านจิตพิสัย ดังนั้นการศึกษาเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลด้านจิตพิสัยก็จะมีมากขึ้นและละเอียดขึ้น

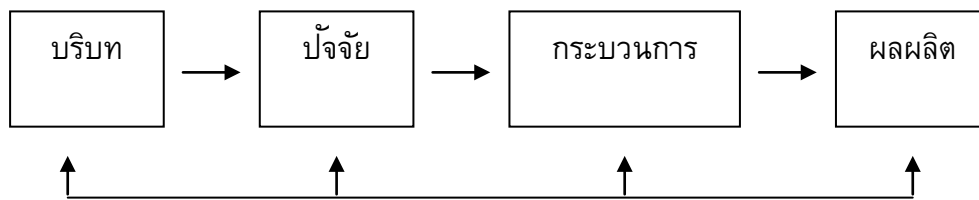
4. จากข้อเสนอแนะในวิทยานิพนธ์หรืองานวิจัย ซึ่งในบทท้ายของรายงานการวิจัยจะมีข้อเสนอแนะของผู้วิจัยไว้ว่าควรจะทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องอะไรต่อจากงานวิจัยของเขาหรือในงานวิจัยของเขายังขาดอะไรที่ยังไม่ได้ศึกษาที่น่าจะศึกษาเพิ่มเติม ข้อเสนอแนะเหล่านี้เราสามารถนำมากำหนดเป็นปัญหาวิจัย หรือหัวข้อวิจัยได้เลย หลังจากนั้นผู้วิจัยต้องไปศึกษารายละเอียดจากเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อทำความเข้าใจปัญหาวิจัยหรือหัวข้อวิจัยให้ชัดเจนขึ้น

5. จากบทคัดย่อของวิทยานิพนธ์หรืองานวิจัย หน่วยงานที่มีการทำวิจัยไว้มากๆ เช่น มหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้จะมีงานวิจัยมากมาย และจะมีบทคัดย่อของงานวิจัยจัดเก็บไว้เป็นรูปเล่มหรือเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์เพื่ออำนวยความสะดวกในการค้นคว้า บทคัดย่อเหล่านี้จะช่วยให้เราได้ว่าแนวทางในการทำวิจัย หรือเรื่องที่จะทำวิจัย ซึ่งเราอาจจะทำวิจัยปัญหาเดิมเพื่อตรวจสอบผลเนื่องจากทำวิจัยมาหลายปีแล้ว หรือเปลี่ยนประชากรการวิจัยใหม่ นอกจากนี้บทคัดย่อยังช่วยให้ผู้วิจัยได้รู้ว่ามีการทำวิจัยเรื่องอะไรไปบ้างแล้ว เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในกรณีที่ผู้วิจัยต้องการทำวิจัยเรื่องใหม่ ๆ

6. จากการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ โดยที่ผู้วิจัยไปขอคำปรึกษาหารือจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ หรือมีชื่อเสียงในศาสตร์ที่ตนเองสนใจจะทำวิจัย ซึ่งอาจจะปรึกษาผู้เชี่ยวชาญคนเดียวหรือหลาย ๆ คน แล้วนำแนวคิดต่างๆมาประมวลเข้าด้วยกันเป็นหัวข้อการวิจัยอีกทีหนึ่งก็ได้

7. จากองค์กรหรือหน่วยงานที่ต้องการใช้ผลงานวิจัย ซึ่งมีหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนมีหลายหน่วยงานที่ต้องการใช้ผลงานวิจัยในการบริหารงานในหน่วยงานของตนเอง แต่ไม่ได้ทำวิจัยเอง จะให้คนในหน่วยงานอื่นทำให้ โดยจะกำหนดหัวข้อวิจัยหรือปัญหาวิจัยมาให้ หรือให้ผู้วิจัยกำหนดปัญหาวิจัยเองก็มี พร้อมทั้งมีงบประมาณจัดสรรมาให้เสร็จ เช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เป็นต้น

8. จากการวิเคราะห์ระบบ ซึ่งระบบจะมีส่วนประกอบดังนี้



ในการวิเคราะห์ระบบเพื่อหาปัญหาจะเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ผลผลิตก่อนถ้าพบว่าผลผลิตไม่ได้คุณภาพตามเป้าหมายหรือตามเกณฑ์ ขั้นต่อมาผู้วิจัยก็จะวิเคราะห์หาสาเหตุจากกระบวนการ เพื่อจะวิเคราะห์ว่าเกิดจากกระบวนการหรือการปฏิบัติมีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง ชัดชัดขั้นต้นใด ต่อมาก็จะมาวิเคราะห์ ปัจจัย ว่ามีปัจจัยพร้อมเพียงพอหรือไม่ ได้แก่ เงิน คน วัสดุอุปกรณ์ ขั้นต่อมาจึงมาวิเคราะห์บริบท โดยพิจารณาสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองว่าเอื้ออำนวยต่อการดำเนินการเพียงใด เมื่อผู้วิจัยได้วิเคราะห์ทุกองค์ประกอบของระบบแล้วสุดท้ายก็ต้องสรุปว่าปัญหาที่ทำให้ผลผลิตไม่ได้ตามเป้าหมายเกิดจากส่วนประกอบใดให้ได้ก่อน จึงจะมากำหนดหัวข้อที่จะวิจัย หลักการวิเคราะห์ระบบเพื่อให้ได้มาซึ่งหัวข้อวิจัย วิธีการอย่างนี้เหมาะสำหรับการทำวิจัยและพัฒนา หรือการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน

กิจกรรม 2.1

1. ที่มาของปัญหาการวิจัยจากแหล่งใดที่จะทำให้ท่านมีโอกาสมากที่สุดที่จะได้ปัญหาวิจัย หรือหัวข้อวิจัย เพราะอะไร
2. จากข้อ 1 จงเขียนบรรยายปัญหาที่ท่านจะทำวิจัยมาคร่าว ๆ ประมาณ 5 บรรทัด

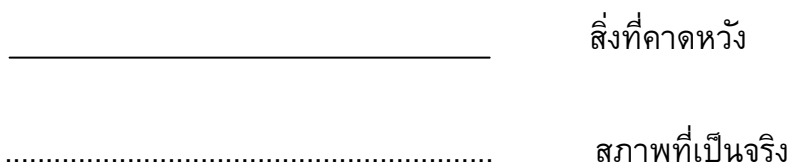
เนื้อหา 2.2

การกำหนดปัญหาและประเมินปัญหาการวิจัย

การกำหนดปัญหาการวิจัยซึ่งเป็นกระบวนการแรกของการทำวิจัย และเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด ขั้นตอนอื่น ๆ จะเกิดขึ้นไม่ได้เลยถ้ายังไม่มีขั้นตอนแรกคือการกำหนดปัญหาการวิจัย การทำวิจัยจะยากหรือง่ายขึ้นอยู่กับปัญหา นั่นคือถ้าปัญหาวิจัยยากการทำวิจัยก็จะยากตาม ซึ่งเปรียบเสมือนการทำข้อสอบ ถ้าคำถามของข้อสอบยากการหาคำตอบก็จะยากตามไปด้วย ก่อนที่จะกำหนดปัญหาการวิจัยเราควรทำความเข้าใจความหมายของปัญหาก่อนดังนี้

ปัญหา คือข้อสงสัยอยากจะรู้ว่ามันคืออะไร ทำไม อย่างไร เมื่อไร เพราะอะไร มากน้อยแค่ไหน ซึ่งข้อสงสัยนั้นได้มาจากการสังเกตของผู้วิจัย ปัญหาการวิจัยตามความหมายนี้ในการทำวิจัยเพื่อหาคำตอบจะทำวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) หรือการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research)

อีกความหมายหนึ่ง **ปัญหา** คือความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน กับสิ่งที่คาดหวังหรือเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังภาพ



จากความหมายของปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยต้องมาคิดต่อว่าทำอย่างไรจึงจะไม่มีปัญหาหรือไม่มีความแตกต่าง ปัญหาในความหมายนี้การทำวิจัยเพื่อหาคำตอบจะทำวิจัยที่เรียกว่า การวิจัยและพัฒนา (Research and development)

การกำหนดปัญหาการวิจัย ปัญหาการวิจัยแบ่งได้เป็น 2 ระดับ ดังนี้

1. ปัญหาการวิจัยทั่วไปหรือปัญหาระดับกว้าง เป็นข้อสงสัยอยากจะรู้ของผู้วิจัยในลักษณะทั่วไป ไม่เฉพาะเจาะจง ตัวอย่างเช่น อยากจะรู้ว่าข้าราชการครุมีความคิดเห็นต่อการปฏิรูปการศึกษาอย่างไร หรืออยากจะรู้ว่าสมรรถนะด้านการขายที่จำเป็น

ของผู้ขายประกันชีวิตมีอะไรบ้าง จากตัวอย่างจะมากำหนดปัญหาการวิจัยทั่วไปได้อย่างไร โดยที่ทางการวิจัยเราเรียกว่า หัวข้อวิจัย หรือชื่อเรื่องวิจัย ซึ่งมีข้อเสนอแนะในการเขียนหัวข้อวิจัยดังนี้

1.1 ผู้วิจัยต้องบอกให้ได้ว่าประเด็นหลักที่สำคัญที่เราจะทำวิจัยคืออะไร หรือตัวแปรที่สำคัญที่จะทำวิจัยคืออะไร จากตัวอย่างของปัญหาข้างต้นประเด็นหลักที่เราจะทำวิจัยคือ ความคิดเห็นต่อการปฏิรูปการศึกษา และสมรรถนะด้านการขายที่จำเป็น

1.2 กำหนดหัวข้อวิจัยหรือชื่อเรื่องวิจัย โดยให้คำนึงถึงหลักการดังนี้

1.2.1 ชื่อหัวข้อหรือชื่อเรื่องต้องระบุตัวแปร หรือสิ่งที่จะวิจัย กรณีการวิจัยเชิงสำรวจ จาก 2 ตัวอย่างที่กล่าวมา ตัวแปรการวิจัยที่ต้องระบุคือ ความคิดเห็นต่อการปฏิรูปการศึกษา และสมรรถนะด้านการขายที่จำเป็น แต่ถ้าเป็นกรณีของการวิจัยเชิงทดลอง เช่นผู้วิจัยจะต้องสร้างชุดการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งขึ้นมาใช้สอน การตั้งชื่อหัวข้อวิจัย ก็ต้องระบุคำว่า

1.2.2 ชื่อหัวข้อหรือชื่อเรื่องต้องระบุประชากรในการวิจัยด้วยว่าเป็นใคร ตัวอย่างแรก ประชากรในการวิจัยคือ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวอย่างที่สอง ประชากรในการวิจัยคือผู้ขายประกันชีวิต

1.2.3 ชื่อหัวข้อหรือชื่อเรื่องอาจจะระบุวิธีการวิจัยไว้ข้างหน้าตัวแปรหรือข้างหน้าสิ่งที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใช้ในการทดลอง ด้วยก็ได้ เช่น การสำรวจ การศึกษา การเปรียบเทียบ การทดลอง การพัฒนา เป็นต้น

จากตัวอย่างที่กล่าวมาอาจตั้งชื่อหัวข้อวิจัยหรือชื่อเรื่องวิจัยได้ดังนี้

ความคิดเห็นต่อการปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่.....

หรือ การสำรวจความคิดเห็นต่อการปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สมรรถนะด้านการขายที่จำเป็นของผู้ขายประกันชีวิต

หรือ การศึกษาสมรรถนะด้านการขายที่จำเป็นของผู้ขายประกันชีวิต

การทดลองสอนโดยใช้ชุดการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้.....สำหรับนักเรียนชั้น.....

หรือ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้.....
ระหว่างการสอนโดยใช้ชุดการสอนกับการสอนตามปกติ นักเรียนชั้น.....

2. ปัญหาการวิจัยเฉพาะเจาะจงหรือปัญหาการวิจัยในระดับแคบ จากปัญหาการวิจัยในระดับกว้างๆ ผู้วิจัยก็อาจจะมีปัญหาหรือข้อสงสัยย่อยๆ อีกที่เรียกว่าปัญหาการวิจัยเฉพาะเจาะจง เช่น

จากตัวอย่างแรกที่กล่าวมา มีปัญหาเฉพาะเจาะจงดังนี้ โดยภาพรวมครูเห็นด้วยกับการปฏิรูปการศึกษามากน้อยแค่ไหน ครูที่เพศต่างกันจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร ครูที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร และครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้แตกต่างกันจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

จากตัวอย่างที่สอง มีปัญหาเฉพาะเจาะจงดังนี้ ผู้ชายประกันชีวิตควรมีสมรรถนะที่จำเป็นอะไรบ้าง ผู้ชายประกันชีวิตที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันจะมีสมรรถนะแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

ปัญหาการวิจัยเฉพาะเจาะจงผู้วิจัยจะนำมาเขียนเป็นประเด็นย่อยๆ ให้ชัดเจนและครอบคลุมทุกปัญหาในหัวข้อที่เราเรียกว่า วัตถุประสงค์ของการวิจัย(บางสถาบันเรียกว่าประเด็นปัญหาการวิจัย) ซึ่งจะเขียนเป็นประโยคบอกเล่าโดยจะมีคำว่า เพื่อศึกษา เพื่อสำรวจ เปรียบเทียบ วัตถุประสงค์ของการวิจัยจะมีจำนวนกี่ข้อก็ได้ขึ้นอยู่กับประเด็นปัญหาการวิจัย หรือข้อสงสัยของผู้วิจัย แต่ก็จะต้องสอดคล้องกับปัญหาการวิจัยทั่วไปหรือหัวข้อวิจัย

ตัวอย่างการเขียนชื่อเรื่องวิจัย และวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ชื่อเรื่องวิจัย ความคิดเห็นต่อการปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครูสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู
สังกัด.....
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครูที่มี
สถานภาพแตกต่างกันทางด้าน เพศ ประสบการณ์การสอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่
สอน

ชื่อเรื่องวิจัย การศึกษาสมรรถนะด้านการขายที่จำเป็นของผู้ขายประกันชีวิต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังนี้

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะด้านการขายที่จำเป็นที่ควรจะมีของผู้ขายประกันชีวิต
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการขายที่จำเป็นที่ควรจะมีของผู้ขาย
ประกันชีวิตที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน

การประเมินปัญหาการวิจัย เมื่อผู้วิจัยได้ปัญหาการวิจัยหรือชื่อเรื่องวิจัยแล้ว
ก็ไม่ควรด่วนตัดสินใจลงมือทำ แต่ควรจะได้มีการประเมินปัญหาการวิจัยก่อน เพื่อไม่ให้
เกิดความผิดพลาดและเกิดความเสียหายในภายหลัง ผู้วิจัยควรจะได้มีการตรวจสอบ หรือ
ประเมินในด้านต่างๆเพื่อประกอบการตัดสินใจว่าจะทำหรือไม่ทำวิจัยเรื่องนี้ โดยใช้เกณฑ์
ดังนี้

1. ปัญหาการวิจัยที่จะทำตรงกับความต้องการของผู้วิจัยหรือไม่ หรือตรงกับความ
ต้องการของหน่วยงานที่ให้เงินทุนที่ต้องการผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์หรือไม่ ถ้าไม่ตรง
กับที่ต้องการจะทำให้งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้วลุดคุณค่าลงไปได้
2. ผู้วิจัยเองมีความสนใจในปัญหาที่จะทำวิจัยอย่างจริงจังหรือไม่ ถ้ามีความสนใจ
อย่างจริงจังก็จะทำให้ผู้วิจัยเองมีความตั้งใจจริงที่จะทำงานให้ดีและมีประสิทธิภาพ แต่ถ้า
ไม่สนใจก็จะเป็นสาเหตุให้ผู้วิจัยไม่ค่อยเอาใจใส่ในการทำงานมากนัก

3. ผู้วิจัยมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาของเรื่องที่จะทำหรือไม่ แม้ว่าผู้วิจัยจะมีความรู้ดีเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย แต่ถ้าขาดความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาของเรื่องที่จะทำวิจัยก็จะเป็นปัญหาอย่างมากต่อผู้วิจัยเอง ซึ่งจะทำให้ผลของการวิจัยลดความน่าเชื่อถือลงได้ ดังนั้นเราควรจะสนับสนุนให้บุคคลในหน่วยงานซึ่งจะมีความรู้ในเนื้อหาดีกว่า ให้สามารถทำวิจัยเองได้ เช่น ปัญหาเรื่องการจราจรในกรุงเทพมหานคร เราก็ควรสนับสนุนให้ตำรวจจราจรทำวิจัยขึ้นเอง เพราะตำรวจจราจรจะรู้เรื่องของการจราจรได้ดีกว่านักวิจัย ส่วนนักวิจัยมีหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาด้านระเบียบวิธีวิจัย เท่านั้น

4. เครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัยมีหรือไม่ ถ้าไม่มีผู้วิจัยสามารถสร้างขึ้นเองให้มีคุณภาพเป็นที่เชื่อถือได้หรือไม่ หรือถ้ามีเครื่องมือวิจัยที่มีคุณภาพอยู่แล้วก็ต้องดูว่าตรงกับปัญหาที่เราจะทำวิจัยหรือไม่ เพราะถ้าเครื่องมือวิจัยมีคุณภาพแล้วเรานำไปใช้เก็บข้อมูลก็จะทำให้ได้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมานั้นมีคุณภาพเป็นที่เชื่อถือได้ เมื่อนำไปสรุปเป็นผลของการวิจัยก็จะทำให้ผลการวิจัยเชื่อถือได้ด้วย

5. ข้อมูลที่ผู้วิจัยจะไปเก็บรวบรวมนั้นมีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง จะได้รับความร่วมมือที่ดีจากผู้ให้ข้อมูลหรือไม่ หรือจะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เป็นเจ้าของข้อมูลหรือไม่ เป็นต้น

6. ระยะเวลาและจำนวนเงินที่ใช้ในการทำวิจัยมีมากเพียงพอหรือไม่ เพราะถ้าอย่างใดอย่างหนึ่งไม่เพียงพอ ก็จะทำให้เกิดข้อจำกัดในการเก็บรวบรวมข้อมูลและมีผลทำให้ได้ข้อมูลไม่เพียงพอ ซึ่งจะกระทบต่อผลของการวิจัยได้

7. ถ้าปัญหาที่จะทำวิจัยนั้นมีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่น ๆ ก็ต้องพิจารณาว่าจะมีผลกระทบต่อหน่วยงานนั้นในด้านใดบ้าง ผู้วิจัยควรจะนำปัญหาที่จะวิจัยไปปรึกษากับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อขอความร่วมมือและการสนับสนุนให้ทำวิจัย

8. ข้อค้นพบจากการวิจัยในครั้งนี้สามารถเพิ่มพูนความรู้ใหม่ๆ ในสาขาวิชาของศาสตร์นั้นๆ หรือไม่ และเป็นประโยชน์ต่อสังคมมากน้อยเพียงใด คำนึงค่ากับการลงทุนลงแรงทำหรือไม่

9. ข้อค้นพบได้นำไปใช้กว้างขวางแค่ไหน ระยะเวลาที่จะนำไปใช้นานแค่ไหนถ้าใช้ได้เพียงสัปดาห์เดียว หรือเดือนเดียวเพราะหลังจากนั้นทุกอย่างจะเปลี่ยนแปลงไปใช้ไม่ได้ลักษณะอย่างนี้คุ้มค่าที่จะทำวิจัยหรือไม่ หรือนำไปใช้กับเฉพาะท้องถิ่น เฉพาะกลุ่ม

บุคคลเพียงจำนวนน้อยก็ต้องพิจารณาตัดสินใจดูเหมือนกันว่าจะคุ้มค่าที่จะทำหรือไม่ เช่นกัน

10. งานวิจัยที่ทำซ้ำซ้อนกับของคนที่ทำไว้แล้วหรือไม่ ตามหลักการแล้ว งานวิจัยที่ทำไม่ควรจะทำซ้ำซ้อนกับคนอื่น นอกจากว่างานวิจัยนั้นได้ทำมานานแล้ว ขณะนี้ข้อความรู้ต่างๆอาจจะเปลี่ยนแปลงไปแล้วก็ได้เพราะความเจริญก้าวหน้าทาง เทคโนโลยี และสังคมก็เปลี่ยนแปลงไปมาก เราอาจจะทำวิจัยซ้ำใหม่อีกครั้งก็ได้เพื่อ ตรวจสอบผลของการวิจัยว่าจะเหมือนเดิมอีกหรือไม่

11. ปัญหาการวิจัยที่มีลักษณะเพิ่มเติมบางส่วนหรือขยายขอบเขตของการ วิจัยจากงานวิจัยที่มีอยู่แล้ว ผู้วิจัยก็ต้องพิจารณาว่าจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องทำและจะได้ผล คุ้มค่ากับการลงทุนลงแรงหรือไม่

จากเกณฑ์การประเมินปัญหาการวิจัยที่กล่าวมา ถ้าผู้วิจัยพบว่าการทำวิจัยเรื่อง นี้มีข้อจำกัดต่างๆมากมายถ้ายังจะฝืนใจทำต่อไปก็อาจจะทำไม่สำเร็จ หรือทำให้ ผลการวิจัยขาดความน่าเชื่อถือได้เราก็ควรจะตัดสินใจยกเลิกจะดีกว่า

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย เมื่อผู้วิจัยได้ประเมินปัญหา การวิจัยตามหลักเกณฑ์ต่างๆที่กล่าวมาแล้วและตัดสินใจที่จะทำวิจัยเรื่องนี้ หัวข้อหนึ่งที่ ผู้วิจัยจะต้องเขียนบรรยายเพื่อบอกว่า ทำไมผู้วิจัยจึงทำวิจัยเรื่องนี้ การวิจัยเรื่องนี้มี ความเป็นมาอย่างไร หรือการวิจัยเรื่องนี้มีมีความสำคัญอย่างไร การเขียนจะเขียนในหัวข้อ ที่ชื่อว่า ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย หรือ ความเป็นมาของการวิจัย หรือ ความสำคัญของปัญหาการวิจัย หรือ หลักการและเหตุผล ซึ่งผู้วิจัยต้องเลือกใช้ชื่อใด ชื่อหนึ่ง หัวข้อนี้จะเป็นหัวข้อแรกในบทที่ 1 ของรายงานการวิจัย แนวการเขียนบรรยาย หัวข้อนี้มีดังนี้

1. วางแผนการนำเสนอก่อนโดยการกำหนดหัวข้อที่จะนำเสนอว่าจะมีหัวข้อ อะไรบ้างและหัวข้ออะไรควรจะนำเสนอก่อนหลัง
2. ทบทวนหัวข้อต่างๆที่ได้กำหนดไว้ว่ามีความเหมาะสม หรือเป็นหัวข้อที่ นำเสนอแล้วทำให้ผู้อ่านเข้าใจและเห็นด้วยว่าเป็นคำตอบของคำถามที่ถามว่า การวิจัย เรื่องนี้มีความเป็นมาอย่างไร และมีความสำคัญอย่างไร
3. ศึกษาค้นคว้าเพื่อหารายละเอียดของหัวข้อต่างๆที่จะนำเสนอ หรือบางหัวข้อ ผู้วิจัยสามารถเรียบเรียงขึ้นมาเองได้

4. ลงมือเขียนรายละเอียดแต่ละหัวข้อที่ได้จัดเรียงลำดับก่อนหลังไว้แล้ว การเขียนรายละเอียดแต่ละหัวข้อควรนำแนวคิดของผู้วิจัยเองที่ได้มาจากการศึกษาค้นคว้า และประสบการณ์ไม่ควรจะมีแนวคิด หรือบทความของคนอื่น ๆ มากนัก นั่นคือเชิงอรรถไม่ควรจะมีมาก

ตัวอย่างแนวการเขียน ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ชื่อเรื่อง ความคิดเห็นต่อการปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

การปฏิรูปการศึกษาของไทยรอบแรกที่ผ่านมาประมาณ 10 ปีเริ่มขึ้นจากกลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งเห็นว่าคุณภาพการศึกษาของเราสู้ประเทศอื่นๆในแถบยุโรป อเมริกา ไม่ได้ และในอนาคตก็อาจจะสู้ประเทศเพื่อนบ้านไม่ได้ด้วย ดังนั้นจึงมีแนวคิดที่จะจัดการศึกษาของไทยเสียใหม่ทั้งระบบ โดยการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหาร หลักสูตร และการเรียนการสอน เพื่อให้แนวคิดดังกล่าวเกิดผลในทางปฏิบัติจึงได้ออกเป็น พรบ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งสาระสำคัญของการปฏิรูปการศึกษามีดังนี้

.....
.....
.....

การเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาได้กำหนดให้ครูสอนแบบเน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากคุณภาพของเด็กนักเรียนในปัจจุบันนี้ คิดไม่เป็น แก้ปัญหาไม่เป็น และทำอะไรก็ไม่เป็น แต่การกำหนดให้ครูต้องสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษานี้สามารถที่จะทำให้เด็กไทยมีคุณภาพตามที่ต้องการได้ เพราะการสอนแบบเน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญจะเน้นที่ตัวผู้เรียนคือ.....

.....
.....

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดให้มีการประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษามาอย่างต่อเนื่องภายหลังจากมีการประกาศใช้ พรบ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อให้ครูเห็นด้วย

เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้จะได้มีการปฏิบัติตามโดยมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานก็ได้รับรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษามาเป็นเวลาหลายปีแล้วแต่แต่ละคนก็คงจะมีความคิดเห็นในทางบวกและทางลบมากน้อยแตกต่างกันไป ซึ่งความคิดเห็นนี้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง นั่นคือถ้าครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ในทางบวก พฤติกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ ตามแนวการปฏิรูปการศึกษาก็จะได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งจะก็ให้เกิดผลดีต่อคุณภาพการศึกษา ในทางตรงกันข้ามถ้าครูส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย พฤติกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ ก็จะไม่เกิดขึ้น ข้อปฏิบัติหรือคำสั่งต่าง ๆ ที่จะให้ครูทำตามก็จะมีผล คุณภาพการศึกษาก็จะไม่บรรลุตามจุดมุ่งของการปฏิรูปการศึกษา นั่นคือการปฏิรูปการศึกษาของเราที่ลงทุนลงแรงไปมากมายมหาศาลก็จะล้มเหลวอย่างสิ้นเชิง

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อการปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเรื่องนี้ไปใช้ในการตัดสินใจบริหารจัดการเพื่อให้ครูเห็นด้วยและปฏิบัติตามแนวการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

กิจกรรม 2.2

1. จงตั้งชื่อเรื่องการวิจัยมา 1 เรื่อง และกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้วย
2. ปัญหาการวิจัยตามข้อ 1 ท่านได้มาอย่างไร
3. ให้ท่านเขียนบรรยาย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัยตามข้อ 1

สรุปบทที่ 2

เนื้อหา 2.1 แหล่งที่มาของปัญหาการวิจัย

ที่มาของปัญหาการวิจัยได้มาจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ทฤษฎีต่าง ๆ
2. ประสบการณ์ของตนเอง
3. งานเขียนทางวิชาการ
4. ข้อเสนอแนะวิทยานิพนธ์หรืองานวิจัย
5. บทคัดย่อของวิทยานิพนธ์หรืองานวิจัย
6. ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ
7. องค์กรหรือหน่วยงานที่ต้องการใช้ผลวิจัย
8. การวิเคราะห์ระบบ

เนื้อหา 2.2 การกำหนดปัญหาการวิจัยและการประเมินปัญหาการวิจัย

การกำหนดปัญหาการวิจัยนับว่ามีความสำคัญที่สุดเป็นขั้นตอนแรกของการทำวิจัยและเป็นขั้นตอนที่กำหนดแนวทางในการปฏิบัติขั้นตอนต่อ ๆ มา ดังนั้นก่อนลงมือทำวิจัยเรื่องใดผู้วิจัยควรประเมินปัญหานั้นก่อน

การเขียนบรรยายปัญหาผู้วิจัยจะเขียนไว้ในหัวข้อ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา การวิจัยเป็นการบรรยายเพื่อตอบคำถามว่า “ทำไมจึงทำวิจัยเรื่องนี้” จากประเด็นปัญหาต่างๆ ที่บรรยายไว้แล้วผู้วิจัยจะต้องมาสรุปเป็นชื่อเรื่องวิจัยหรือหัวข้อวิจัยให้ได้ว่าจะทำวิจัยเรื่องอะไร ซึ่งจะมีลักษณะกว้างๆ ที่แสดงถึงตัวแปรต่างๆ ที่จะศึกษา ต่อมาผู้วิจัยจะต้องเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือปัญหาการวิจัยเป็นข้อๆ ตามที่ผู้วิจัยต้องการคำตอบ หรือผลของการวิจัยว่าต้องการอะไรบ้าง ถ้าใช้คำว่าวัตถุประสงค์ของการวิจัยก็จะเขียนเป็นประโยคบอกเล่า แต่ถ้าใช้คำว่าปัญหาของการวิจัยจะเขียนเป็นประโยคคำถาม

เมื่อผู้วิจัยกำหนดปัญหาการวิจัยได้แล้ว ก่อนลงมือทำวิจัยควรจะได้มีการประเมินปัญหาการวิจัยก่อน เพื่อจะได้ตัดสินใจว่าจะทำต่อไปหรือจะยกเลิกเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายมาก

แบบฝึกหัดบทที่ 2

1. จงกำหนดหัวข้อการวิจัยที่ท่านสนใจมา 1 หัวข้อหรือ 1 เรื่อง พร้อมบรรยายความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาการวิจัย
2. จากข้อ 1 จงเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้ครอบคลุมประเด็นปัญหาต่างๆที่ท่านสงสัย

